

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasovu, piata mare Nr. 22. — „Gazetă“ ese:
Joi si Duminică.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tiere esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunțurile:
una serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru scacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primeșc. — Manuscrise nu se
retranit.

Anulu XLII.

Nr. 72.

Duminica, 9 | 21 Septembre

1879.

Brasovu, 20 / 8 Septembre.

Marti s'au inceputu in Camer'a romana de pe dăbulu Metropoliei din Bucuresci desbaterile in cestiunea cea grava a Evreiloru. Prim'a scire ce o amu primitu despre decursulu acestoru desbateri facutu se vedemu, că guvernulu a adoptatu o tactica deosebita si că presupunerile, că va pasi inaintea camerei c'unu contra-proiectu nu s'au implinitu. Ministrulu-presiedinte a declaratu din contra, că guvernulu si-a rezervat a'si espune parerile mai tardiu si că nu pote aderă la proiectul majoritatii comitetului delegatiloru, asupra caruia s'a deschis discussiunea, dupa ce proiectul minoritatii a fostu retrasu.

Publicamai josu o scurta dare de séma a siedintiei de Marti. Desbaterea generala deschidu-se totodata si asupra motiunei celor 21 deputati pentru nerevisuire, deputatulu N. Blaremburg a cerutu mai antaiu cuventulu spre a aperă acésta motiune print'unu discursu infocatu, care contine unu protestu solemnelu alu conosciutie nationale in contra modului nedreptu cumu au fostu tractati Romanii dupa jertfele de sange aduse pe campulu luptei. D. Blaremburg nu voiesce se scie de esigentiele diplomatiei, elu pune alternativ'a autut, mai bine prefera se mōra cu arm'a in mana decătu prin otrava jidovescă. Acésta o voru prefera in momentulu decisivu toti Romanii adeverati, d'r lucrul inca nu ajunsu a asia departe, inca nu este vorb'a de mōrte.

D. Conta, care a sustinutu motiunea d-lui Blaremburg inca in comitetulu delegatiloru, a seadat'o si in Camera cu argumente iuridice si istorice fara a luă considerare inse la necessitatile politice ale momentului.

Dupa ce au finitul acesti doi oratori d. T. Maiorescu se redica si cere amanarea desbateriloru pentru căteva dile pēna ce gnvernulu va aduce contra-proiectulu seu, pentru că amendoue proiecte se fia discutate deodata.

D. Maiorescu combatendu intr'unu lungu discursu atitudinea guvernului in cestiunea israelita, i impata, că in program'a s'a a primitu esentia proiectului majoritatii, că a tractatu apoi o luna sau doue de dile, nu scie pe ce basa, si că in urma vine cu alte idei ascunse, si spune, că nu adera la parerea Camerei.

Organele liberale asigura, că opositiunea crendu prin d. Maiorescu amanarea discussiunei si voindu se constringa pe guvern a veni c'unu contra-proiectu a avutu de scopu se stramute solutiunea cestiunei israelite pe teremulu cestiunii ministeriale. Opositiunea, dicu acele foi, tintesce acolo, că se silésca pe guvern a se retrage; scopolu ei nu este a refusá Evreiloru ceea ce cere Europ'a se li se dé, ci numai de a profitá de ocazione spre a pune man'a pe potere si a dispune apoi de revisuirea Constitutiunei.

Guvernulu voiesce că se se termine antaiu desbaterea asupra proiectului majoritatii comitetului delegatiloru, asteptandu se veda déca va intruni doue treimi. Pote că dnii ministri spera că Adubarea va respinge acestu proiectu si atunci este momentulu binevenit u guvernulu se-i presinte unu proiectu alu seu. Cu acésta modalitate guvernulu isi pastrá mana libera pre candu cu modulu indicatu de opositiune ar' fi potutu fi constrinsu a se retrage dela potere.

Lupta parlamentara a luatu d'r o directiune intrestătoare, ea este, in acestu momentu celu puçinu, o lupta pentru potere. Opositiunea a remas de astadata in minoritate cu unu votu, propunerea ei de amanare fiindu respinsa cu 62 in contra la 61 voturi. Se va multiami ea cu prim'a incercare, seu va continua tactic'a acésta, care pote aduce inca si mai mare confusiune in cestiunea, care si asia e destul de incurcata?

Guvernulu actualu este decisu a nu cedá, a duce lupt'a pēna la fuitu. Acésta a declarat'o ministrulu d' interne respundiendu d-lui Maiorescu. „Déca am intratu in Ministeriu — dise d. Cogalniceanu — am facutu acésta, pentru că sunt Moldoveanu si me dōre anim'a de tierisior'a mea si eu nu voi se lasu se vina la potere aceia, cari dicu că nu dau nimicu si voru dā totulu“. D. Cogalniceanu adause, că colegii sei din ministeriu sunt persoane cunoscute, cari au severisit acte mari patriotice, cumu este unirea, apoi promise, că va mantine ordinea fara violentia si de astadata cumu a mantinut' intotdeaun'a „Provocarile din Moldova“, dise in fine, „nu sunt facute de Romani. Evreii voru se aiba si ei mucenici, inse voi face totu că se nu le preparu acésta placere.“

Cronic'a evenimentelor politice.

In diuarele din Vien'a si Pest'a se discuta acum program'a Cehiloru „teneri“ (Jung-czechen). Adunarea partidei Cehiloru „teneri“ a luat adeca in 15 l. c. urmatorela resolutiune: „Decidemu că intre impregiurare actuale, se pote declará din partea tuturor deputatilor autonomisti, că interesele natiunei se potu aperă prin activitatea parlamentara nu numai in dieta, ci si in Reichsrath, si insarcinamu pentru acésta eventualitate pe deputatii partidei nōstre, că in unire cu ceilalți deputati (adeca cu Cehii „betrani“) se lucre cu tōta energi'a intr'acolo, că in fine se se realizeze egal'a indreptatire faptica a limbei, se se garanteze esistentia ei, se se estinda autonomia si se se straduiésca de a dobendi selfguvernamentulu si uniunea tieriloru fratiloru cehi că unu muru operatoriu naturalu alu natiunei nōstre. Convinsi fiindu, că natiunea nōstra are lipsa neaperata pentra desvoltarea s'a, pe lēngă autonomia tierii, si de libertatea adeverata constitutiunala si politica, insarcinamu pe deputatii nostri, de a lucrá in corpurile legiuitore intr'acolo, că in spiritulu dreptatii si alu libertatii se se imbunatatiésca legea de alegeri pe bas'a votului universalu, că legi e, cari garantéza libertatea constitutiunala, se se intregésca si se se execute in adeveru, cu deosebire legea de presa, legea privitor la scutulu libertatii personale, legea de intrunire, precum si legea scolară si confessionala. Insarcinamu mai departe pe deputatii nostri, că, déca voru luă parte la desbatările privitor la ocuparea Bosniei in Reichsrath, se nu intreprinda nimicu, ce ar' poté se vateme reciprocitatea si solidaritatea Slaviloru si ce ar' poté se strice desvoltarei libere a slavisimului. Deputatii sunt provocati in fine, de a lucrá, că se se faca economia in finance, dările se se micsioreze si agricultur'a, industri'a si comerciulu se prospereze.“

Program'a acésta a Cehiloru teneri, cari treceau pēna acuma de moderati, nu a multiamitu pe Nemtili decembriști pentru urmatorele doue puncte ce le contiene. „Uniunea tieriloru ce se tienu de corón'a boema“ si „solidaritatea Slaviloru“. Aceste puncte au produsu si in Budapest'a o impressiune rea. Si in adeveru, ce ar' poté se incépa dualistii cu „solidaritatea slaviloru“, candu scopulu loru este a divisá nationalitatile spre ale suprematisá apoi cu atatú mai usior? Partid'a Cehiloru teneri, scrie „Pester Lloyd“, face in prog'm'a s'a pretensiuni federalistice si slavice si acésta ne interesează si pe noi. „Déca Cehii voru intra cu tendintie de aceste federaliste si slave in Reichsrath, atunci este datu unu conflictu constitutiunalu si depinde numai dela timpu si dela imprejurari, déca si candu va isbucni. Este d'r justificata ingrijirea nemtilor liberali, că Cehii numai pentru aceea accepta formele constitutiuniei, spre a face se sara in aeru constitutiunea.“

Diuarulu guvernamentalu pestanu face apoi imputari Nemtilor liberali austriaci, pentru că nu

voiescu se intre in ministeriulu Taaffe. Unele diuare au pusu intrebarea, că intr'unu casu analogu ar' fi óre partid'a liberala ungara gat'a se intre intr'unu ministeriu Miletici? Foi'a pestana respunde, că déca partid'a ungurésca ar' fi in adeveru in situatiunea celei germane din Austri'a, care, in urm'a gresieleloru comise, si-a perduto majoritatea la alegerile trecute, si déca soćii de principii de ai lui Miletici ar' ajunge a face majoritatea in parlamentulu ungaru, „liberalii“ Ungariei nu ar' intardiá nici unu mōmentu de a intrá in ministeriulu Miletici, déca ar' poté, spre a impede a returnarea constitutiunei si spre a scapă ce au pericitatu ei insisi. „P. Ll.“ concede apoi indirectu, că imputarea ce le-au facut'o cei din Vien'a Unguriloru, că constitutiunea ungurésca este o „constitutiune de partida“, are óre-care indreptatire si dice, că cu tōte aceste este o deosebire si aci intre Unguri si Nemti. Ungurii facu totu spre a sustiené si intari „constitutiunea loru de partida“, pre candu partid'a decembriștilor din Austri'a (Verfassungstreuen) a facutu totu, spre a-si ruiná constitutiunea de partida. In fine „P. Ll.“ le dà Nemtiloru consiliulu, că se intre in ministeriulu Taaffe, care le ofera doue portofoliuri si se nu se sperie de colegulu Dr. Prazak. Se vedemu, déca decembriștii voru aflá de bine a luá in mai de aprópa consideratiune acestu sfatu ungurescu.

Comitetulu esecutivu alu barbatiloru de incredere ce hia a sositu in 17 in Vien'a spre a luá parte la conferinta cea mare ce s'a tenu tu la comitele Hohenwart.

Avemu se inregistramu trei sciri cari voru fi produs si negresit u nu puçina sensatiune. Antaiu se spune că visit'a lui Bismarck la Vien'a are de scopu a incepe negotiariile asupra incheierei unui tractat intre Germania si Austro-Ungaria, care se contine garantarea reciproca a posessiuniei actuale a ambelor imperie. A dou'a noutate ne-o aduce Gazet'a de Augsburg care scrie: că esista planulu de a crea in Vien'a postulu unui cancelariu, care ne avendu unu resortu deosebitu se fia si unu ministru de externe comunu. Cancelariulu se aiba a veghiá deosebitu asupra interesseloru monarhiei. Se mai adauge totodata, si acésta este mai surprinditoriu, că voiescu se chiame pe Andrássy la postulu de cancelaru, sperandu că asia voru castigá mai lesne pe Unguri pentru acestu proiectu (?). In fine că spre complectarea sciriloru de susu se anuntia earasi că cancelarulu Gorciacov voiesce se se retraga si că de successoru alu seu e desemnatu principale Lobanova.

Totu „Pester Lloyd“ vorbindu in numerulu seu dela 18 Sept. despre relatiunea Austro-Ungariei cu Serbia si desvoltandu cunoscut'a teoria a politicei sale orientale, dupa care Austro-Ungaria trebuie se fia solele, in giurulu caruia se se inverteșca tōte esistentiele de statu planetare in Orientu; mai departe voindu se dovedesca că astazi Austro-Ungaria este pentru poporatiunile Orientalui poterea ce resare, precandu Russi'a apare că poterea, ce apune, continua asia: „In relatiunile nōstre cu cele mai multe din statele mici orientale se si observa in fapta acésta schimbare. Romani'a s'a ruptu cu totulu de cătra Russi'a, Muntenegrului incepe a simti, că Tiarulu este departe, poterea Austro-Ungariei in se fōrte aprópe. Numai Serbia face o exceptiune. Nechiara, că mai inainte, este si acuma atitudinea acestui principatu; elu se opune mortisii chiaru si celor mai indreptatite doaritie ale monarchiei. Nu scim déca cei din Vien'a au avutu in adeveru planulu de a incheia o conventiune militara cu Serbia; siguru este, că pēna acuma nu au capetatu o solutiune nici marcaru afacerile comerciale si de drumu de feru.

„Sciutu este, că congressulu dela Berlinu ne-a concesu că unu favoru apriatu, că se tragemu Serbi'a in „sfer'a de potere politica comerciala“ a monarhiei, pêna acuma nu s'a realisatu inse nisi cátu de puçinu acést'a promissiune. Negotiarile se traganescu peste mesura si pre candu asteptam respunsulu dela Belgradu, comerciul anglesu se assiedia acolo si incepe chiaru si Franj'i a ne face concurrentia. Inzedaru sunt tóte silintiele diplomatice ce se facu spre a aduce pe Serbi la o decisiune mai grabnica, ei nu 'si iesu nicidecum din pasii sei. Pe langa acést'a se observa in Belgradu in alta privintia o activitate fórte viua. Soli russesci si italiani mergu si vinu. Apoi se planuiescu congresse ale principilor orientali. Antaiu se dicea, că aceia se voru intruni toti in resedinti'a principelui Milan, acuma se dice, că adunarea principilor se va margini numai la o intrevedere intre Domitorii Serbiei si Bulgariei; in totu casulu cei din Belgradu ar' voi se faca, că „imperiul lui Milan“ se fia centralu unei uniuni slave in Balcani. Serbii se silescu totodata asi redică poterea armata. In arsenale se desvólta o activitate febrila, că si candu ar' avé se pérda earasi cátiva batalii. Armat'a se reorganiséza, capeta noue arme, si armarile se facu c'unu svonu, că si pe timpulu resbelului serbo-turcescu. Cu unu cuventu in Belgradu isi dau tóte silinti'a de a atrage atentiunea poterilor asupra-si.“

Dupa aceste amenintia „P. Ll.“ pe Serbi, pentru că se pôrta atât de reu. Déca Austro-Ungari'a, dice, ia protegeatu pêna acuma a facut'o numai in sperantia, că voru fi cu minte, incetandu de a jocá rolulu unui „Piemontu slavicu“ s. c. l.

Cestlunea Evreilor in Camer'a romana.

Siedinti'a dela 4 Sept. st. v. se deschide la 1½ ore sub presiedinti'a dlui C. A. Rosetti fiindu presenti 115 deputati. D. presiedinte anunta, că la ordinea dilei este raportulu comitetului delegatilor pentru revisuirea art. 7 din Constitutiune. D. Conta, raportorul dà cetire disului raportu, dupa aceea observa, că pe langa cele doue propunerii a majoritatii si a minoritatii comitetului delegatilor (a se vedé Nr. 71 alu Gaz Trans.) se mai afla si a treia, care e semnata de 30 deputati si este, pentru că se nu se revisuiésca art. 7. D. Giani declara mai inainte de a se incepe desbaterile, că retrage propunerea minoritatii facuta in comitetulu delegatilor. Se nasce o discussiune despre aceea că óre se pôte retrage acést'a propunere? D. Vernerescu sustiene că nu, deorece cele doue proiecte au esitu din initiativ'a Camerei si sunt ale ei, nu ale comitetului delegatilor. D. I. C. Bratiianu dice că contraprojectul majoritatii s'a facutu sub forma de amendamente si conchide, că acelu proiectu se pôte retrage, precum pôte se 'si retraga si majoritatea pe alu seu. Dupace mai vorbescu dnii Chitiu si Ionescu proiectulu minoritatii comitetului delegatilor se declara retras.

D. Carp intréba guvernulu déca adera la vreuna din propunerile ce suntu in desbatere. Dupa o tacere de cátiva momente d. Carp róga pe d-nii ministri ai respunde, caci dela respunsulu guvernului depinde cestiuenea prealabila, ce-o va propune. D. presiedinte alu consiliului dice, că guvernulu asteptă se incépa discussiunea spre a'si spune atunci parerea s'a; inse, déca d. Carp voiesce s'o cunoscă imediatu, d-s'a e nevoit u a'i-o spune. Toti sciu că atunci, candu acestu proiectu a avutu majoritate in comitetulu delegatilor, ministerulu s'a pronunciati in contra lui si 'si a datu demissiunea. S'a formatu apoi unu altu ministeru, care a cerutu se 'i se dé timpulu necessaru, că se studieze bine cestiuenea in intru si in afara. Ministerulu e de parere, că proiectulu majoritatii nu da o bona solutiune cestiuenei, care apasa de atât'a timpu asupr'a tierei si cu care ar' trebui se se mantuiésca odata. D. P. Carp dice, că de aci se nasce cestiuenea prealabila. Guvernulu neprimindu proiectulu séu are a se retrage séu va disolvá Camerele, avându in vedere, că cestiuenea trebuie resolvata, căci nu e numai interna ci si externa, D. Carp termina declarandu, că 'si retrage proiectulu seu.

D. Presiedinte declara, că d. Carp nu are nici unu proiectu; d-s'a n'are de cátu o opinione a s'a, apoi deschide discussiunea generala, dandu cuventulu d-lui N. Blaremberg.

D. N. Blaremberg incepe prin a aminti perderea Basarabiei dupa versarea sangelui celui

mai nobilu alu natiunei in siantiurile Plevnei pentru o cauza, care nu era a nostra si dice, că astadi culegemu rôdele acelei politice nefaste, platim a cea gresiela prin perderea unei provincii si prin introducerea cu forti'a a unei poporatiuni de alta gîntie in sinulu nostru. Invoca umbrele eroilor cadiuti in siantiurile Plevnei, cari trebuie se se svercolésca in mormintele loru la ide'a că ei n'au murit decâtă că se faca locu la vetele loru pustii poporului evreescu. Se vede că Europ'a occidentalala a decretat in congressulu dela Berlin mórtea nationalitatii romane si pentru culmea umilitiei si a dispretilui a hotarit u se murim de man'a Evreului. (Aplause.) Ei bine, desi d-s'a este dintre aceia, cari au propagatu se filmu cu poterile occidentale si a combatutu aliant'a cu Russi'a, astadi inse in faci'a unei nedreptati atât de mari din partea aceloru Poteri, cari nu mai lasa Romaniei alta alternativa, de cátu a fi jidovita séu de a nu mai fi, d-s'a declara susu si tare, că mai bine totu decâtă acést'a. (Aplause.)

Inainte de a intrá adêncu in acést'a discussiune se semte datoriu a face cátiva declaratiuni. Acum 12 ani d-s'a mergea inca pré departe cu filantropi'a si nu vedea in Evrei primejdii, pe care o vede astadi. Déca astadi este in contra revisuirei art. 7 din Constitutiune, nu face acést'a, pentru că se 'lu apere, ci numai, pentru că nu voiesce se ingaduie amesteculu strainilor in afacerile interne ale tierii. D-s'a nu crede, că e nici demnu, nici prudentu, că acést'a revisuire se se faca intr'unu momentu, candu ni se impune diu afara. D-s'a ar' fi primitu enunciarea unui principiu din partea congressului din Berlinu, ar' fi primitu cererea Europei, déca ea s'ar' fi marginitu a pretinde pentru Evrei numai dreptulu la indigenatu, precum ilu au strainii; inse Europ'a cere pentru Evrei privilegie si voiesce se-i altoiesca in natiunea romana, ceea ce ds'a nu va admite cu nici unu pretiu. Arata apoi, că Europ'a n'avea dreptu de a ne impune art. 44 alu tractatului. Se incéarcă apoi a dovedi că nu esistu Evrei romani. Simplu faptu alu resedintie intr'o tiéra chiaru din tata in fiu, precum si lapidarea de protectiunea straina nu conferu dreptulu de cetatiania. Ori e adeveratu, că Evrei sunt straini, cumu o afirma d-s'a, ori ei sunt Romani, cumu o afirma unele din cabinetele europene. D-s'a desfide pe ori-cine se iésa din acést'a dilema. Ei bine, déca sunt straini, acestu singuru faptu e de ajunsu, că se-i respingemu dela cetatiania; déca sunt Romani, si cu tóte aceste facu mereu apelu la intervenirea straina, atunci suntemu in dreptu se-i respingemu, că pe nesce rei cetatiani, că pe nesce tradatori ai patriei.

D-s'a citéza apoi mai multi autori spre a probá, că fiacare statu are dreptulu de a fixá liberu, in care casu acorda séu retrage calitatea de cetatianu alu Statului. Insusi d. Bluntschli, care e ostilu causei nôstre, dice, că acesta cestiuene e de organisație interna, de domeniulu dreptului constitutionalu alu fia-carui Statu si nu de acel'a alu dreptului internationalu. Apoi, trecendu la consecintiile ce ar' poté rezultá pentru tiéra din refusulu ei de a se supune cerintielorui Europei, oratorulu dice, că facendu abstractiune de actele diplomatice, cari au fostu comunicate, elu crede, că nu pôte fi altu midilocu de constringere, de cátu acel'a, ce este prevediutu in art. 44 adica nerecunosceria independentiei nôstre. Acesta este maximulu constringerei ce a fostu consacrata chiaru prin tractatulu de Berlinu. Se vedem acum, ce pretiu trebuie se punem pe acea recunoscere. Suntemu astadi mai puçinu independenti de cátu mai inainte? Nu. Insusi suzeranulu a abdicatu. Pôte elu se revina astadi asupr'a abdicarii lui? Nu. Pôte tramite in contr'a nostra armate pe de-asupra capitelorui Bulgarilor? Nu. Inse se dice, că lipsesc neaternarii ceva: recunoscerea Europei. Dér' acea recunoscere este óre unu talismanu, care ne va adaposti in contra ori carui periculu? Nu; nu este vorba de cátu de unu cuventu. Recunoscuta séu nu, déca voru voi Poterile, independinti'a nostra nu ne va garantá mai multu, de cátu ne-a garantatu tractatulu de Paris.

Si acea recunoscere ni se ofere că o deridere. Déca este vorba dér' se atasiamu o mare insemnitate la etichetele noui ce trebuie se adaugemu la cele vecchi, mi se pare că facem u acesia, cari se ruinéza pentru a avé titluri; si eu preferu de 10 mii de ori corón'a ce a purtat Stefan celu Mare si Mihai Vitezulu de cátu o coróna ciuntita. (Aplause.) Ore au perit Statele care nu au fostu recunoscute? Nici-o data. Olanda, Elvetia nu au fostu recunoscute de cátu cu ocasiunea tratatului

de Westfalia; Regatulu Italiei nu a potutu fi recunoscuto de cátu fôrte tardiu. Inse se prevede ipotesa multu mai grava: casulu, candu construirea s'aru traduce intr'o coercitiune armata. Acea ipotesa imi pare fortiata si nu credu, că s'aru poté reinoui pentru noi aceea, ce s'a facutu pentru Turcia. Se observati, că acolo esistu intr'adeveru persecutiuni in contra crestinilor, pe candu la noi nu esistu persecutiuni. Europ'a astadi este in contra nostra. Ei bine, vomu apela de la Europ'a venala si jidovita la Europ'a generosa si crestina. Sunu d-lor gresieli, care se potu ierta si chiaru vita; suntu gresieli inse cari nu numai nu comporta iertare, dér' si atragu blastemulu generatiunilor, si din acelea credu că e gresiél'a ce amu comite adaptandu modulu, cum Europ'a interpretéza art. 44. Primejdii pentru primejdii: nu vedu nici o aita mare de cátu primirea Jidanilor in cetatiania romana; ve conjuru déru, se nu o primiti. Cátu pentru mine, déca trebuie se alegu intre mórtea prinotrava jidanésca si mórtea prin focu si sange, preferu se moru cu arm'a in mana, sigilandu cu numele meu ori-care din cuvintele pe care le-am spusu pêna aci. Voiu fi soldatu, voiu cere onoare se fiu tramsu celu d'antai la bataia, in diu a candu va fi vorba de-a aperá si cu arm'a drepturile, demnitatea si esistentia nostra nationala. (Aplause.)

D. presieded. acorda cuventulu d-lui Conta (moldoveanu.) D. Lahovary crede, că aru trebui se vorbescu unulu pentru si altulu contra. D. presiedinte: Nu amu de unde se scotu pe celu cu contra (ilaritate.) D. Al. Lahovarie fericitu de acést'a constatare.

D. B. Conta, raportorul maioritatii comite tului delegatilor, dovedesce, că Evreii nu s'au contopit uiciodata cu natiunea romana si nici se voru contopí. Alti straini, precum russi, italiani, germani s. c. l. se amestecu cu noi prin casatoria; inse nu totu asia este si cu jidanii. Acestea sunt motivele, cari au facutu pe legiuitoriul de la 1866 se introduca in Constitutiunea nostra art. 7 si, facendu acést'a, a lucratu prudentu si rationalu. Jidanilor nu le permite nici religiunea de a se contopí cu noi si, déca i-amu admite in sinulu cetatianiei nôstre, atunci nu ei voru respectá legile nôstre si se voru assimilá cu noi, ci va trebui, că noi se ne assimilam cu ei, si se respectam legile loru. Prin acestea d-s'a a voit u mai se probeze, că art. 7 este conformu cu ideile cele mai pure, cu principiele cele mai senatose de dreptu si de umanitate in acordu cu scientia, si că tóte imputarile ce se facu Romanilor in acést'a privintia pornescu séu din rea credintia séu din ignorantia. Ds'a róga apoi pe adunare se-i permata a continua in sied. urmatore.

In siedinti'a dela 5 Septembre D. V. Conta, avându cuventulu, că se termine discursulu séu inceputo ieri, face istoriculu neajunsurilor aduse de jidani tuturor natiunilor, in mijlocul carora s'au stabilitu. In totdeauna jidanii s'au ascunsu dupa libertate, au strigatu pentru ea si pentru egalitate; candu chrestinii au cerutu ceva de la densii s'au pusu in dosulu cestiuenei religiose, ei n'au vrutu se renuntie la jurisdictiunea rabinului; desi s'au declaratu partasi ai libertatiei, ei au datu in totdeauna dovedi de contrariu, talmudulu loru prevede minciun'a. Jidanii, continua d-nulu Conta, au organizat unu planu, cu care se exploateze tota lumea. Ei la Cracovi'a au otaritu se puna manu pe pressa, asia că astadi amu poté dice că 3, 4 mili de diare sunt jidovesti. Aceasta presa s'a unita spre a sprijini interesele judaice. S'a infinitat Alianti'a Israelita care nu este, dice d-sa, de cátu unu guvernul alu poporului israelit, are venituri enorme, cu cari intretiene si pres'a. -- Alianti'a Israelita adauge d. Conta, este unu Statu majoru alu unei armate respandite in tóte partile; armele ei, dice d. Conta, sunt minciun'a, calomni'a, intrig'a. Pentru a luptá cu succesu Alianti'a Israelita ne-a alesu pentru asta data pe noi; tóte puterile ei morale si banesci sunt indreptate aci. S'a disu, că Alianti'a Israelita cauta o Palestina si că ea este aci; adeveratu, că Romani'a le presinta avantaj, caci ea pôte se fia lesne transportata. Jidanii s'a oferit u fi in totdeauna agentii acelora, cari au cautatu in tiéra la noi interesele contrarii noe. In Moldova, spune d-nulu Conta, Jidanii au totulu, Romanilor nu le-au remas de cátu functionarismulu si proprietatile imobile. — Imperati'a Romanilor dela Constantinopolu s'a pomenit u intr'o dimineatia cu unu imperiu Grecu, tocmai asia se va intempla si la noi, dice d. Conta, candu voru capeta poterea legislativa. Mai inainte, dice d. Conta, de a se respectá principiurile umanitare trebuie se

respectam principiul conservatismului, caci acestu
din urma intrece pe tot; candu omulu inceteaza
de a mai fi, la ce i servește libertatea?

(Va urmă.)

Memoriu

asupra revisuirii art. 7 din constitutiunea romana.

(Urmare si fine.)

Partile esentiale ale proiectului guvernului roman se
potu resuma astu-feliu;

Afirmarea in Constitutiune a principiului egalitatii cre-
dintelor din punctul de vedere civil si politic;

Aplicarea acestui principiu, caci pentru viitoru, prin
naturalisarea individuala, eru, caci pentru trecutu, prin
naturalisarea imediata, dupa propunerea guvernului, in favorea
acelor dintre Evrei, supusi romani, cari voru poté fi con-
siderati ca assimilati cu natiunea, cu care voru impartasi vietia
politica.

Se pretempinamu o obiectiune. Evrei cari nu voru
dobandi indat naturalisarea remané-voru straini? Nu, ei
voru remané ceia ce au fostu tot-d'a-una, supusi romani.
Inse, din ce se voru identifica cu poporatiunea si cu tiéra,
din ce voru deveti omeni luminati si alipiti tierei prin scóle
si prin alte midilóce de pregatire, ei voru poté asemenea
dobandii si esercta drepturile politice.

Se se dé numai timpulu trebuinciosu pentru ca acésta
transformare se se potea indeplini!

Int'aceea situatiunea tuturor Evreilor in genere, su-
pusi romani seu straini, va fi cu multu mai buna de caci
in trecutu.

In adeveru, déca dupa revisuirea art. 7 si a legei asu-
pra naturalisarii, care o va urma de aprópe, se va compara
starea din trecutu a Evreilor cu starea loru cea noua, se
voru constata insemnate deosebiri in favorea loru. Se ju-
decamu:

Voru fi trei categorii de Evrei: strainii, supusii romani
si cetatianii.

In trecutu, Evrei straini nu poteau in nici unu casu si
nici o conditiune se dobandesca imobile rurale; ei nu po-
teau se tieni in arenda mosii de-a Statului: ei nu poteau
ocupa la unele licitatiuni, nici luna unele intreprinderi; li-
se contesta dreptulu de-a cumpara case in orasie; ei nu pu-
teau fi carciunari prin sate; in fine nu se puteau impamen-
tari. Aceste prohibitiuni si altele inca erau prescrise in
lora, nu ca straini, ci ca Evrei.

Indat ce art. 7 din Constitutiune va fi suprimatu, tote
legile prohibitive voru dispate si nu se va mai face nici o
deosebire intre unu strainu Evreu si unu strainu Chrestinu,
Musulmanu seu altulu. Evrei se voru bucura prin urmare
absoluta de tote drepturile civile ce voru fi recunoscute seu
acordate tuturor strainilor.

Imbunatatirea situatiunii loru va fi prin urmare de ne-
contestat.

Totu asia va fi si in privintia Evreilor supusi
romani.

Acestia erau supusi in trecutu la tote prohibitiunile
prescrise in contra Evreilor straini; ei erau lipsiti chiaru
de unele drepturi civile de care se bucurau cei-lalți Romani.
Astu-feliu ei nu poteau fi avocati, profesori, ingineri ai Sta-
tului; ei nu poteau face parte dintr'unu juriu de espropriare
in orasie; li-se potea cere cautiunea judicatum solvi etc.

Sub noulu regim, ei voru ave in prim'a linia tote
drepturile ce le au strainii in genere. Ei voru avea mai
mult de caci strainii si, ca supusi romani, dreptulu de-a
veni in armata si in gard'a nationala, dreptulu de-a cum-
para imobile si pamentu in orasie, dreptulu de-a fi advocati,
de-a face parte din juriele de espropriare in orasie de-a
merită liberu ori-ce professiune, ori ce meseria; ei voru
ave acelasiu statutu personalu, ca Romanii; voru fi ocrotiti
in acelasiu modu de legi si de autoritat; nu voru mai fi
supusi cautiunii judicatum solvi si voru poté se o céra dela
ceilalți straini; voru poté dobendii impamentenirea cea mare
si cea mica si a se folosi mai bine decaci strainii de dis-
pensa de stagiu, care le va fi chiaru acordata d'a dreptulu,
candu Parlamentulu va adopta cererea loru de naturalisare;
ei voru ave in fine tote celealte drepturi politice, care voru
si specificate in legea impamentenirii.

Sar' poté rationalmente contesta deosebirea intre acésta
situatiune si cea din trecutu?

Caci pentru Evrei declarati cetatiani, se intielege de
sine, ca nu va fi nici o deosebire intre densii si ceilalți
cetatiani.

Se striga totusi in contra prohibitiunei de-a dobendii
proprietati rurale, care se aplica la straini, ca si la supusii
romani. Dér' inainte de tote trebue se se eliminate din
aceste restrictiune ori-ce cestiune de religiune. Ea se va a-
plică, fara deosebire de cultu, ori-carei persoane, care nu va
ave calitatea de cetatiani, chiaru de aru fi ea de origina
romana. Dreptulu de a dobendii asemenei proprietati nu se
va poté capata de caci in virtutea unei legi.

Acea restrictiune, care de altmintrele esistá si care
esista inea, ni se pare, in Englter'a, este de o ordine cu-
ratu economic. Este o precautiune pe care Romanii tre-
buie se o iè pentru a garantá proprietatile loru rurale, care
forméza un'a din basele dreptului loru electoralu si a ca-
reia necessitate le va fi impusa celu puçinu pe caci timpu
tiér'a va fi lipsita de institutiuni de creditu, care singure
potu ocroti proprietatile si potu face usurá anevoioasa. Candu
aceste institutiuni voru fi fundate si voru fi produsu ródele
loru salutare, aceste restrictiuni voru deveni fara indoieala
nefatositóre.

Se intielege lesne, din ceea ce precede, pentru ce cesti-
uniua revisuirii art. 7 din Constitutiunea romana, in caci
analoga cu aceea, care de caci-va ani se impune in termini
ingrozitori statelor unite sub numele de cestiunea chinesa,
este totodată politica si economica. In marea republica ameri-
cană, nu se marginescu a luá dispositiuni conservatoré in
contra Chinesilor, pe cari cea din urma Constitutiune a
Californiei i-a pusul literalmente la index. Se incepe a se
vorbi de necessitatea de a se pazí asemenea si de Jidani,
cari cresc in nesce proportiuni ingrijitóre si cari, mai alesu
la New-York, au devenit atatu de numerosi si coplesitori,
in caci s'au facutu diferite incercari pentru a'i esclude din
unele stabilimente. Pentru ce s'ar' privi mesurile restrictive,
de ordin generalu, luate in Romani'a in contra strainilor,
cu unu ochiu mai reu de caci dispositiunile intolerante deja
luate in Americ'a in contra Chinesilor?

D'altmintrelea, fara a merge atatu de departe, insasi
Franci'a n'a crediutu ore necesariu, in anulu acesta, de a
lua nesce mesuri de precautiune in contra Jesuitilor, seu in
contra a aceea ce se numesce congregatiunile religiose?
Pentru ce s'ar' refusa Romaniei de a urma acestu exemplu?
Asemenei acte au unu caracteru preventiv si ocrotitoru; ele
suntu de o ordine curatul interiéra, care esclude ori-ce dreptu
de interventiune, si Statele suverane suntu singurii judeca-
tori ai cerintielor locale care le dictéza, déca trebue seu
nu se recurga la ele.

Guvernul romanu, tare de dreptulu seu si avendu con-
sciintia de a fi esactulu interpretu alu vointielor natiunii,
spera in sprijinulu Puterilor semnatare tratatul din Ber-
lin. Presa europena si opinionea publica, mai bine lumina-
tate asupra adeveratei stari a lucrurilor, nu voru poté de-
caci se lu aprobe in atitudinea ce a luat si se sustinea
causa s'a, care este legitima.

Inscriindu in Constitutiunea s'a principiula egalitatii si
libertatii religiose, noulu Statu Romanu se pune, din punctul
de vedere alu dreptului politico, la nivelulu tutulor celor-
lalte State. Facéndu o aplicare imediata, de si partiala, a
acelei principiu, elu i da o cónsacrare practica, aperandu
in acelasiu timpu interesele sale nationale si economice. Elu
conciliaza astu-feliu cerintiele diplomatiei cu dreptulu seu si
nevoie séle, si servesce propria s'a causa fara a deserta pe
a civilisatiunii si a libertatii. A cere mai multu acesei
june natiuni, care, plina de putere si de vitalitate, merge
cu unu pasu otarit u spre viitoru, aru fi a'i cere se se sinu-
cida. Marele cuventu de politica, care adesea a acoperit
atarea nedreptati, nu va acoperi, speram, si pe acésta.

Paris, 28 Augustu 1879.

Revista diuaristica.

Sub impressiunea celor ce le-a auditu in sie-
dinti'a secreta a Camerelor scrie „Romanul“
urmatorele:

„Principiul statutu in articululu 44 este: egal'a in-
dreptare a tuturor culturilor la folósele civile si politice
ale locuitorilor Romaniei. Fara abateri, fara sucéla, fara
restrictiuni, intielegu cabinetele Europei ca acestu principiu
se fia aplicatu in statulu romanu, pe caci statulu romanu
va ave finta pentru ele si printre ele. Afara din acestu cercu bine determinatu, nu mai esista ca
situatiune politica pentru Roman'a, de caci unu ce vagu si
nehotarit, o stare de lucruri care nu'i asigura nimicu; ea
remane in voi'a intemplierilor. Ierte-ni-se o comparatiune
cam vulgara: ea remane pe calea mare, ca unu bietu ariciu
ghemuitu in ghimpii sei, pe care ori-ce copilu ilu rosto-
golesce cu piciorulu, seu i canta cu clestele ca se salte in
sus. Trista situatiune, dupa trei-dicei de ani de lupte,
spre a face, ca si natiunea romana se figureze printre cele
cu dreptu la sfatu intre popórele europene!“

„La mésa unde stau adunate, pline de cugete de neas-
temperu si de nerabdare, puterile care constituiescu astadi
societatea politica a Europei, ele ne-au promisu ca ne voru
face locu, déca voru sci se inghitimu paharulu ce ni l'au
presintatu. Dér', déca ne simtimu pré slabu de angeri spre
a goli cu curagiul acelu paharu, déca credemu, ca licórea amara
si stifósa ce elu contiene nu pote se petrundia in
corpu nostru fara de a-lu desmadula si de a-lu dissolva, at-
unci óspeti cei tari si puternici isi dicu intre sine, ca n'au
ce face cu asia slabu tovarasiu. Ei ne lasa se stamur afara,
la usi'a ospetului, amestecati cu totu ceea ce e osendit u
péra. Earu la or'a candu, pe més'a din intru, se voru im-
parti intre óspeti colacii, atunci noi ne vomu vedé reduși a
fi parte si nu partasi.“

„... La intarirea nostra, ca omeni producatori, tre-
buie se ne gandim, ca la unicul midilou de scapare.
Câteva mii de straini nu voru poté dominá in statulu nostru
atunci, candu vomu fi reusit u a face, ca ei se nu fia stapani
pe munca si pe a verera nostra. Ora, acésta din
urma actiune, nu sta ea inca in potintia nostra? Nu po-
temu noi, déca vomu voi si vomu lucrá cu virtute si cu
staruintia, se reintramu in deplin'a posessiune a avutului
nostru stramosiescu, ba chiaru se-lu adaugam, se-lu des-
voltam, se-lu marim prin midilóce ce ni le oferu pro-
gressele civilisatiunii? Negresit u acésta este si in dreptulu
si in potintia nostra. Nimeni nu ne va stá pedica spre a
lucrá in acestu sensu.“

„... Se ne inaltiamu animele la nivelulu situatiunii!“
Cu o mana vitéza se apucam paharulu amaru ce ni'l in-
tindu strasnicii mesenii ai marelii ospetii si, sorbindu-lu
cu precupetata cumpetare, la fia-care picatur a lui ce ne
petrunde in intru, se ne pipaimu vinele si se intarim car-
nurile romanesce ale corpului nostru. Astfelu si umai
astfelu ne vomu castigá de astadata dreptulu de a fi, in
ori ce eventualitate, celu pucinu ós pe binevenit, si in
ori ce casu nu prada.“

„Binelle Publicu“ organulu fraciunii
liberale oposiționale Vernescu-Ionescu scrie:

„... Nu ne indoim, că d-lu Boerescu va veni, in
choru cu toti ceilalți ministri si cu cei ce primescu a le
servi ca instrumente, se repete vechiele si cunoscutele in-
timidari cu vointia de feru, cu resbelele viitóre, cu situa-
tiunea nostra nelamurita, cu conferintele si cu tote cobirile
patriotice ale celor ingagiați se faca pe placulu aliantiei.
Se i lasam a cobi, sciindu ce valóre au si unde tindu tote
cobirile, eru noi se ne intrebam: ce va fi, déca tiér'a nu
va primi nici liste, nici categoriile? Dupa cumu amu are-
tatut totdeauna — si 'n acésta privintia convingerile nostre
sunt formate dupa multa gandire, prin urmare nestramutate
— totu ce potu face cele patru poteri e, se nu ne recunoscă
independintia. Dér' cu seu fara acésta formalitate, Roma-
ni'a va fi cee-ce este, va trai cumu traieste si astadi, eru
peste caci-va timpu, vediendu, că amu proclamatu principiu
din tractat, vediendu că suntemu gat'a a acordá cu
lealitate impamentenirea Evreilor, cari aru cere-o, puterile
nu voru esita se 'ndeplinesca si formalitatea de a intrá cu
noi in relatiuni ca cu statele independinti.“

„Dér' déca ne voru esecuta? — Se ne esecute cine?
Russia seu Austria? Dér' unde suntu declaratiunile d'a-
césta natura din parte-le? Cine aru poté se afirme lucrul
cu óre-care autoritate? Se ne esecute Anglia, Franci'a
Germania seu Italia? Dér' déca acele state aru fi fostu
dispusse se 'si tramita armate seu flote péna in Romani'a,
ne-ar' fi aparatu neutralitatea inainte de intrarea Rusilor
in tiéra, seu celu pucinu ne-aru fi garantat-o pentru viito-
rime. Si apoi cine pote fi atatu de naivu, incaci se admira
unu singuru momentu, că mai multe poteri seu un'a singura
aru primi se ne faca resbelu, pentru ce? pentru placulu
alianției israelite, petru că nu voim a impamenteni pe E-
vrei dupa cum ne impunu densii seu cei ce i-aru sustiene?
Tote aceste perspective batu caci-decolu la ochi si striga cu
glasu tare, că suntu plasmuri interesate, că suntu procederi
nedemne. Amagitorii de la guvernau apucat odata se se
faca ecoulu aliantiei, propunendu liste, si acum, de acordu
cu aliant'a si cu cei ce-o mai sustieni, voru cu totu pre-
tiul se ésa profeti si se dica cau salvatu interesele Roma-
niei si la 1879, cum pretindu că le-au salvatu la 1848,
la 1866, la 1877.“

Naseudu 11 Sept. 1879.

Domnule Redactoru! Prin post'a de astadi am onore
a Ve espedá caci unu exemplariu de statute, de prospectu si
de dechiaratiune pentru suscriere de actii ale societatiei actiun-
arie „Hebe“ ce se infientéza in Naseudu cu scopu
de a redicá băile (scaldale) de pe valea Somesului. Mi-permitu totu-odata a Ve rogá,
ca se benevoitu a luá notitie despre cuprinsulu acestor acte
in unulu din cei mai de aproape numeri ai diuariului
D-Vostre.*

In legatura cu aceste Ve rogá a publicá si rogarea ce
o adresezu la toti acei p. t. domni, cari au primiu acese
acte dela comitetulu prov. alu infientandei societ. act. Hebe
pentru a castigá actiunari, ca se binevoi eșca a
ne respondere péna multu in 16/28 Sept.
despre resultatulu obtinutu, că se-ne
potemu orientá in privintia afacerilor nostre ulteriore.
Banii ce se voru tramite conformu § 9 din statute presi-
dintelui societ. dr. Stef. P. Popu, se voru cuitá indata dupa
primire provisoriu péna la primirea actiunei for-
marie.

Multumindu-Ve anticipative pentru publicarea acestor
sire in colónele diuarului D-Vostre ve rogá primiti s. c. l.

Dr. A. P. Alessi
secret. societ. Hebe.

*) Vomu face-o cu placere.

Ped.

Diverse.

(Concertul Ioachim-Brahms) avut locu Vineri sér'a. Publicul a participat în număr mare; sală era îndesuță. Mai multu în Nr. venitoriu.

(Trenu accelerat între Pest' și Brasovu.) Foile vieneze primire din Pest' o scire prea imbucurătoare pentru Brasovu. Acea scire dice adeca, că între directiunile respective ale cailor ferate s-au inceputu negocierile cu scop de a se sistemișă unu trenu accelerat (Eilzug) între Pest' și Brasovu. Amu dori în interesul generalu, că acésta scire se se adeverășea pe deplin si proiectul se devina realitate.

★ (Emigratiunea din Banatu.) Pe langa „Temesv. Ztg.“ mai aducu si alte diuare maghiare, scirea, că poporatiunea banatiana ar fi inceputu a emigră, Asia i se scrie diuarului „Egyetértés“ din Timisiu Buttyin: „Poporatiunea cea mai seraca din comitatul Temisiului parasesce patria sa, spre a emigră in Serbi'a si Bosni'a, unde sermanii 6meni sperăza a afla unu Eldorado. In tōte satele se afla cātiva carturari, cari indēmna pe poporu se emigreze (?) Ei imbrăta pe 6meni cu aceea, că acolo li se voru dă pamenturi de arat, locuintie, sementia de semenatu, sare s. a. Si asia se gasescu multi, cari se parasășca vatr'a stramōsișca.“ — Inca nici astadi nu, cu parere de reu trebuie se o spunem, nu avemu inca date sigure despre ceea ce se petrece intre poporatiunea din Banatu si prin urmare nu scimu, pēna in cātu se damu credientu notitiilor respandite prin diuarele maghiare. Diuarulu „Romanul“ reproducendu din fōia nostra o notitia cu privire la cestiunea emigrării Banatianilor scrie: „Si noi amu dorì se aflam ceva mai positivu despre pretins'a intentiune a Banatianilor de-a emigră in Dobrogea, căci pēna acumă nu scimu nimicu, afara numai de ceea ce cetisemu mai dilele trecute in „Familia“ din Pest'a, unde se dicea, că multi locuitori ajungendu la sapa de lemn, ar' avé de gandu se emigreze in Bosni'a. E dreptu, că pentru caus'a nationala ar fi mai bine, déca nici unu Romanu nu si-ar' parasă pamentulu seu strabunu si cu atătu mai puçinu Romanii din acele parti, unde ei formăza o poporatiune compacta; inse, déca Banatiauii trebuie cu ori-ce pretiu se emigreze, apoi credem, că si pentru dēnsii si pentru noi e mai bine, că in locu de a se asiediā in Bosni'a se coloniseze Dobrogea.“ — Atragema atentiunea intelligentii romane banatiane asupra consiliului acestuia, ce 'lu da organulu bucuresceanu Banatianilor romani, cari sunt siliti a emigră.)

(Divortiurile între sasi.) In discursulu ce l'a tienutu Superintendentele (episcopulu) evangelicu de Conf. augs. din Transilvania la visitatiunea bisericăsca in Brasovu in 12 Aug. a. c. a constatatu cu datele cele mai sigure, cari i stau la dispositiune, că presiedinte alu forului matrimonial bisericescu, că între sasii brasoveni de Conf. evangeliu se intempla mai multe divorțiuri, că in celealte orasie locuite de sasi si totu asia se despartu in comunele rurale ale acestui cercu bisericescu mai multi decât in alte comune rurale sasesci din Transilvania. In comunele rurale sasesci se vedu in generalu mai multe procese matrimoniale si divorțiuri, că in orasie. Dimensiunea acestei bōle sociale ce se arata la sasii transilvani — dicu „Blätter für Handel und Gewerbe in Siebenbürgen“, din cari luamu acésta notitia — se poté judecă din datele statistice impartasite de d. Superintendent: In sinulu bisericiei evangeliice transilvane vine unu divortiu pe 1600 de suflete; in marele ducatu Baden pe 15,800; in Frankfurt a. M. pe 44,000; in tierile rhenane pe 64,000 si in Hess'a pe 73,000 suflete. La evangeliici de naționalitate maghiara din tiér'a, cari stau sub aceeasi jurisdicțiune bisericăsca, nu se intempla nici a două-diecea parte din certele matrimoniale ce grăsează între sasi; dovēda, că caus'a nu este a se cauță in administrarea bisericăsca. Reulu isi are radacina intr'o bōla sociala, in modulu de odinióra de a imparti ereditatea, in dotarea cea nerationala a fiilor, cari se casatorescu, in impregiurarea, că parintii remanu in aceeasi casa si pōrta economia comunua cu copii casatoriti. La celealte naționalitati si la conreligionarii din Transilvania, la cari divorțiul este totu atătu de inlesnitu, că la sasii evangeliici nu se intempla procese matrimoniale si divorțiuri in mesura mai mare că cumu se arata in Europa sub aceeasi condițiuni, adeca 1 divortiu pe 60,000 pēna la 70,000 de suflete.

(Inmultirea poporatiunei in Germania.) Oficiul statisticu imperatescu a publicat o lucrare compendiósă asupra numerului poporatiunei statelor germane dupa tacsarile dela 1816. Resultatul acestor este fōrte interesant. Din cele 24,831,396 locuitori, cari ii numeră statele germane la 1816, au progressat pēna la ultim'a numerare dela 1875 la 42,727,360 locuitori, ceea ce arata o inmultire preste totu de 0.90 percente pe anu.

(Cum se castiga unu amantu?) Doue dame distinse americane (Ladies) au pusu Redactorelui dela „Newyork Ledger“ naiv'a intrebare: „Cum isi poté gasi cineva unu amantu?“ Totodata ilu rogara, că se le respondă fara intăriadiare. Intr'aceea Redactorele nu intăriat a dă unu responsu fōrte originalu si practicu. Responsunu de siguru va interessa pe multi: Cum se castigă unu amantu? si asia curându? — Bine, se vedem, cumu s'ar' poté incepe acésta mai bine. Cu brandia se prindu sioreci, deórace brandi'a este cea mai preferita mancare a loru. Ore fi-va atătu de buna spre a poté prinde cu ea si amanti? De siguru, déca este brandia buna, facuta in casa. Credem inse, că panea de casa ar' fi de siguru mai buna de a prinde amanti, dér' si acésta ar' trebui se fia de calitatea cea mai buna! — Cum se intrebuitiati dér' acésta pane cu mai mare succesu? Responsu: Nu lasati se lipsescă nici-o-data panea pe mese in familia, si ve straduți de a castiga premiul ce 'lu dau pe fiecare anu pentru cea mai gustuoșa si buna pane de casa espozițiunile economice din tiéra! Si inca niciodata nu se va fi ivită casulu, că o dama (Lady), care a primitu premiul pentru facerea panei de casa, se fi asteptatul timpu mai indelungat, că se fia petita, deórece predomnesce ide'a, că panea buna si fetitie bune cam stau in legatura intr unu modu ore care. De aceea mai consiliamu inca pe frumōsele nōstre cettore că se-si dé silintia, că acolo, unde invétia a face pane, se invetie totodata si a fierbe. Asemenei insusiri potu fi sigure că voru fi cautele si apetite. Pe urma că se cuceresca pe amanti ajuta multu si o fața vesela, care numai prin seculatul de diminētia se poté capata, pentru că aerulu de diminētia face fața rumena. Pentru că frumeti' a se farmece trebuie se fia impreunata cu unu temperament amabilu, ce dă feței o esprezire placuta, care apoi devine cu atat mai atragătoare. Inainte de tōte inse e mai bine, că pe amanti sei printeti in casa si nu afara din casa; se ve teriti inse de-ale pune multe curse — si de a voi se pescuiti pré multu Unu lucru de mare insemnătate mai este inca, că se ve cāstigati asemenei insusiri, că prindenduse vre unu amantu se si remana cu placere prinsu.

(Recul) Ianacuti, care a voită a 'si resbună de Stambolgiu, despre care amu scrisu in numerulu antepenultimu, dupa doue dile dela comiterea crimei a murită in spitalulu civilu, fară că se se potă descoperi pēna acumă adeverăta causa, care la determinat a comitea crima si caus'a mortii sale. Medicii, scrie „Mesagerul Brailei“, declară, că Ianacuti nu a cercat a se sinucide dupa cumu se sustine la inceputu, ci alta persoana la impuscatu, căci avé o lovitura de glontiu, care 'i strapunse corpulu si o alta lovitura de cutitu. Mōrtea imediata ascunde nescămătire, cari cu greu se voru poté desvelui.

(Cele mai mari biserici ale lumii.) Cu ocasiunea santrei cathedrala dela New-York s'a facutu o consegnare a celor mai mari biserici din lume, facuta dupa numerulu 6menilor, cari potu incapă in acele biserici. Cea mai mare biserica a lumii este biserica lui St. Petru in Roma; in ea incapu 54,000 de 6meni. In catedrala dela Milano incapu 37,000, in biserica S. Pavelu in Rom'a 32,000, in catedrala din Coloni'a 30,000 de 6meni. Dupa aceea vine biserica S. Paulu in Londonu si biserica lui Petroniu in Bologna, cari cuprindu cāte 25,000 6meni. „Hagi'a Sofia“ in Constantinopolu, acumă in man'a Turcilor că moșie'a Sofiei, cuprindu 23,000, biserica S. Ioanu in Luteranu la Rom'a 22,000, Notre-Dame la Paris 21,000, nou'a catedrala in New-York 17,000, catedrala dela Pisa si cea a lui S. Stefanu in Vien'a cāte 12,000, biserica S. Dominicu in Bologna 11,400, biserica din München 11,000 biserica S. Marcu din Veneti'a 7000 6meni.

(Trenuri fulgere.) Compania liniei ferate Paris-Lyon-Marsili'a se occupă cu multa activitate de organizarea definitiva a trenurilor fulgere intre Paris si Marsili'a, si vice-versa. Inaug-

gurarea acestui serviciu se va face in cursul lunei Octobre. Multiamita masinilor perfectionate, care sunt găt'a, drumul se va face in 12 ore, pe cind trenurile cele mai iuti nu ilu faceau mai înainte de cātu in 16 ore. Trenul va pleca dela Marsili'a la 8 ore diminēt'a si va sosī la Paris la 8 ore sér'a. 870 kilometri in 12 ore, adica 76 km pe fiacare ceasu!

„Rom.“

Nr. 7084—1879.

2-3

Publicatiune.

In urm'a impartasirei comandei cercuale de intregire a regimentului de infanteria c. r. Nr. din 22 Augustu 1879 sub Nr. 347, are se tinea in 18, 19, 20 si 21 Octobre st. n. 1879 adunarea de controla asupra concediatilor si servistilor cu domiciliul stabili pe teritoriul brasioveanu.

Deoarece nu se voru spedă carti de conchimare, se avisă toti concediatii si reservistii tuturor corporilor si institutelor armate permanente si a marinei de resbelu, fara destingere de cā respectivii sunt său nu sunt stabili pe teritoriul brasioveanu, cu acea observatiune, că concediatii si reservistii din suburbii de susu au, ca se se prezenteze in 18, ai cetăției in 19, cei din Brasiovulu vechiu si Stupini in 20, cei din Blumenă, Timisiu de susu si inferioru, din Dirsie, precum si aceia, cari in dilele susu mentionate nu s'au presentat, in 21 Octobre 1879 înainte de prandiu la 9 ore in localulu de controla alu cūtiei de polizia, aducundusi fiecare si passulu de militia.

Se observă mai departe, că acei concediatii si reservisti, cari in acestu anu au fostu in serviciu activu, său cari se afla in cercetare de pedeapsa sau disciplinara, nu suntu obligati de a se prezenta la aceasta adunare de controla din 18, 19, 20 si 21 Octobre.

Acei concediatii si reservisti obligati, cari nu se prezenteaza la adunarea de controla in susu amintitele dile, suntu strictu obligati, de a se prezenta la controla suppletoria, ce are se se tinea in 14 si 15 Novembre a. c. in statiuuea cercuala de reintregire din Fogarasiu. Acei concediatii si reservisti obligati, cari nu se prezenteaza nici la aceasta controla, neproducandu unu motivu bine meritatu de scusa, se voru pedepsi conformu prescriptelor penale militari.

Brasovu, in 8 Septembre 1879.

Magistratul orasianescu.

Subsemnatii facu prin
acésta cunoscutu ono-
ratilor musterii si onor.
publicu, că si-ai assortat

Magazinul de haine barbatesci Strad'a Vamei Nr. 12.

cu cele mai moderne si cele mai fine materii noue pentru haine de tōmna si de érna din fabricile interiore si esteriore si se recomanda cu confectionarea prompta de totu felul de haine barbatesci, cu preturi cele mai moderate. Costume de tōmna dela 25 fl. in susu.

Cu tota stim'a

A. SCHWARZE & BARTHA.

-3

Cursulu la burs'a de Viena
din 19 Septembre st. n. 1879.

5%	Rent'a charthia (Metalliques) . . .	67.55	Oblig. rurali ungare . . .	88
5%	Rent'a-argintu(im-prumutu nationalu). . .	68.70	" " transilvane . . .	86
Losurile din 1860 . . .	126 —	" " croato-slav. . .	88	
Actiunile banciei nation. . .	826.—	Argintulu in marfuri . . .	—	
" instit. de creditu . . .	261.—	Galbini imperatesci . . .	5.5	
Londra, 3 luni . . .	117.75	Napoleond'ori . . .	9.35	
		Marci 100 imp. germ. . .	57.75	

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipografi'a: Ioane Gött si fiu Henric